

Előfizetési árak:

Egész évre 8 korona
Fél évre 4 korona
Negyed évre 2 korona
Egy szám ára 20 fillér
Nyilttér sora 40 fillér

FELVIDÉKI HIRADÓ

Hirdetéseket felvesz lapunk kiadóhivatala és az Általános Tudósító Vidéki lapok központi hirdetési osztálya Budapest VII., Erzsébet-kört 41.

P O L I T I K A I   H E T I L A P

A közművelődési egyesületek centralizációja.

(D.) A magyarországi közművelődési egyesületek központosítását, vagy legalább is ily irányú törekvést kell gondolnunk azalatt az akció alatt, a melyet az Országos Magyar Szövetség kezdeményezett s amelyet annak tiszteletreméltó elnöke újabb időben minden alkalommal annyi előszeretettel protegál s amitől — mint hírlík — a vidéki kulturális egyesületek központi szervei sem idegenkednek teljesen s így az akció sikere már is biztosítottak látszik.

Sajnáljuk, hogy a felvetett tervetthez nincs módunkban kimerítően hozzászólni; de az egyesületek vezetőségei azt híven, hogy eme fuzióhoz sem nekünk, sem azoknak, kiknek áldozatkészségéből ezen kulturális egyesületek táplálkoznak, semmi köztük: s ennél fogva annyira sem tartották érdemesnek sem bennünket, sem a tagokat, hogy a felvetett kérdéstről, annak lényegéről, tartalmáról előzetes tájékoztatást nyújtottak volna.

Nem holmi kicsinyes érzékenykedés, nem is a mellőzés felett érzett bosszúság mondatja velünk mindezt, de kizárólagosan ama nagy és felelet fontos közérdek, mely — szerintünk — emez akcióhoz fűződik s amely minden bizonnyal megérdemelne annyit, hogy nyilvánosan is megvitathassuk, hogy jó-e, helyes-e, üdvös-e, célravezető-e mindaz, amit a gróf urak eme legújabb ténykedéssel dülöre vinni óhajtanak.

Ily körülmények közt, ha magához a tervetthez hozzászólni nincs is módunkban, maga az eszme mégis alkalmas tárgyalni kinálkozik arra, hogy ennek kapcsán véleményt formálva a kulturális egyesületek köz-

pontosításáról, nyíltan, tartózkodás nélkül kimondjuk azt az érett megfontolás után leszűrt következtetést, hogy ez az akció teljesen célt tévesztett, hogy ez nemcsak nem eredményezné a kulturális egyesületek fokozottabb tevékenységét, hanem ellenkezőleg, a nehézkes központi szervezet teljesen megbénítaná még azt a kis mozgást is, amit ma még szíves és készséges elismeréssel nyugtáztunk.

A kultúregyesületek jelenlegi szervezete a célnak teljesen megfelelő. Ezen változtatni felesleges. Hogy tevékenységük még sem jár kellő eredménnyel, ennek oka nem a fennálló szervezetekben, hanem eme szervezetek rendelkezésére álló anyagi eszközök szegényletes korlátoltságában rejlik, amely bajon azonban nem központi szervezkedéssel, hanem a kultúregyesületek által képviselt gazdaságos eszmék lángoló szeretetétől áthatott áldozatkészséggel segíthetünk.

Ha ezen a bajon, az anyagiak korlátoltságán akar segíteni ez a tervezett központi szervezet, ha bizik abban, hogy a szent ügy iránt fel tudja kelteni mindazok érdeklődését, kik ma még tétlen szemlélői a kultúregyesületek sziszifuszi munkájának, ha áldozatkészségre bírja sarkalni mindazokat, kik ma még ezeket és ezeket dobni ki léha, ostoba célokra, de a kulturális ügynek — a magyar ügynek — áldozatot hozni rangjukon alulnak tartják, akkor szívesen látjuk ezt a szervezetet. De csak azért létesíteni valamit, hogy az dirigáljon, mikor ezt a dirigálást ma is kipróbált, megbízható és az igaz ügy szeretetétől áthatott kezekben tudjuk: teljesen felesleges.

Eltekintve azonban ezektől, szinte kizártnak, keresztülvihetetlennek tart-

juk a központi szervezet eszméjét már csak azért is, mert az egyes kultúregyesületeknek — saját körzetükben — egymástól annyira különböző ellenséges áramlatokkal és irányzatokkal kell megküzdeniök, hogy az azok orvoslására szükséges remédiók egy kaptafára huzását nagyon egészségtelen gondolatnak tartanók.

A Táttra alján egészen más irányú bajok várnak orvoslásra, mint Erdélyben, vagy a Duna-Tisza közben, vagy a Dunántul nyugati határán s ezen bajok orvoslásánál biztos eredményekre csak az esetben számíthatunk, ha az orvoslásra szánt eszközöket és módokat, a dologba vett vidék speciális viszonyaihoz alkalmazzuk. A kulturális bajokra, a különféle nemzetiségi törekvések ellen nincs általános gyógyító szérum.

Lehet azonban, hogy mi félre értjük a kigondolt központi szervezet hivatását, helytelenül fogjuk fel az alakítók intencióit. Lehet, hogy ennek a központi szervezetnek más dolga sem lesz, minthogy manifesztációkat gyártson a legújabb időben lábrakapott nemzetiségi támadások ellen. Ámde szükséges-e e célra egy külön szervezet? Valóban szegénységi bizonyítványt állítanak ki a jelenleg működő vezetőségekről, ha őket erre képteleneknek deklarálják azzal, hogy tisztán e célból egy külön szervezet felállítását elkerülhetetlennek, szükségesnek tartanók.

Mindezeket egybevetve, ha a tervezett központi szervezet nem az anyagi kérdés rendezését tűzi ki egyedüli célul, fenntartjuk amaz állításunkat, hogy minden egyébben használni nem, csak ártani fog azon törekvéseknek, melyeket a kulturális egyletek ezidő szerint képviselnek. Minek igazgasson két szervezet, mi-

KÜLÖNLEGESSÉGEK
Borsalino-kalapok, c pők, magánköttők, ingekben stb.
dus választékban LANG M. ÉS FIA divatáruházában
Turócszentmártonban.

kor, az egyik is elég nehézkes. Minek gyűlésezzen két szervezet, mikor az egyik bankettjein is temérdek és sokkal nemesebb célra fordítható pénz eresztetik szélnek?

Más bajai vannak a mi kulturális egyesületeinknek, szervező uraim! De ezen bajok okai nem a jelenlegi szervezetben, de magában az egyesületet alkotó nemzetben keresendők. Ezeknek pedig a központi szervezet sem segíthet, mert eme bajok okai a magyarság ősi alaptermészetében vertek gyökeret.

A szegény tót munkások garasai. A *Slovenske Noviny* hazafias tót lapban olvassuk a következő építőes dolgokat: Az Amerikában élő tótok egy idő óta már tudatára ébredtek annak a sáfárkodásnak, melyet a vezérekül feltalokodott eksziztenciák tűnek azokkal a véres verejtékkel szerzett garasokkal, melyet különböző címeken kizsarolnak a szegény munkásnéptől — az itthonmaradottaknak a magyar iga alól való felmentésére. Most ujjában valami *Ruman Aurél* nevű ember rántja le megint a leplet *Ambroziról*, a *Slovenski Spolok* fő-főelnökéről, s miután Ambrozi ur *Ruman* nyílt levélben irt vádjait csendes hallgatással mellőzte, az egyesület maga szólította fel, hogy adjon számot a gondjaira bizott pénzek hovafordításáról. *Ruman* a következő kérdéseket intézi az elnök urhoz: A maga bankjában 9000 dollár egyleti pénz őriztetik, hol vannak ennek a kamatai? Hol vannak a 39 ezer dollár tüzleti tőke kamatai? Ön az egyesület engedelme nélkül dupla fizetést huz? Hová lett az a sok egyleti pénz, amelyet az ön firmájánál elhelyeztek? Ön titkolja és nem engedi meg, hogy az egyesületi tagok sáfárkodásáról meggyőződést szerezzenek! Ez már mégis sok! Hát nem

aljas, hitvány dolog-e egy olyan organizációtól pénzt zsarolni, mely csupa szegény munkásokból áll? Ambrozi pedig hallgat, még csak perrel sem támadja meg a nyílt levél íróját. És ez az ember vezetője a szegény tótoknak, ez árusítja, terjeszti a csalásra kifundált érmekeket és bélyegeket. Azt hisszük azonban, hogy ez a vérlázító handa-banda nem tart soká, mert észreterének lassanként maguk a tótok is, s lerázzák magukról ezeket a vértükön elősködő piócákat.

Hlinka Andrást ujjában két cikkeért fogta pörbe az ügyészség. Az első címe: „Rőzsahegy megszállása”, a másodiké „Talán utolsó szavam”. Mindkettő a *Ludov* *Noviny*-ban jelent meg rövid időközben *Csehország*-ban való tartózkodása alatt. A brünni „*Hlas*” ez alkalomból hosszú cikkben keserűen *Hlinka* kilátástalan jövőjén s természetesen ebben sem az elkövetett bűn tiltódását látja, hanem a magyar sovínizmusnak azt a törekvését, mellyel a tótoknak minden vezetőfőfőrátt lakat alá kívánja helyezni.

A kivándorlottak hazaérkezése.

II.

Az oceánjáró nagy hajók egyre ontják a visszavándorlókat. Ninos is hamarjában annyi hajó, amely képes lenne a munkanélküli maradtokkat egyszerre hazahozni. Hetek, hónapok telnek bele, míg mindezek hajóra szállhatnak, kiknek már nincs maradásuk az újvilágban.

A mi vármegyénkbe is nagy számmal jönnek haza azok, akik boldogulást, kincset mentek keresni Amerikába. Egy kincset mindenesetre hoztak magukkal, azt a tapasztalatot, hogy Amerikában, az ígéret földjén sem vagyon a kerítés kolbászból, a háztető meg mézeskalácsból, az utcán sem futkos sereg száma disznó, a levegőben sem röpköd a sült galamb s az emberek sem sütkérezhetnek boldog semmittevésben a napon. És

hogy mostoha körülmények közt is jobb itthon, mint a tengeren túl, idegen nációk áradatában.

A hazaérkezettek közt vannak olyanok is, kik nem hoztak magukkal pénzt, ezek minden bizonnyal rászorulnak az emberek gyámoltására, hogy most, télviz idején, megélni tudjanak. A hatóságunk mindent el kell követnie, hogy munkát kapjanak a nélkülözők. Vannak vármegyék, ahol az illető vármegye bizottsági tagjaiból valami közjóléti bizottság-félt szerveztek. Ezen bizottság érintkezésbe lép a vármegye területén levő gyárakkal, vállalatokkal, munkaadókkal s megkéri őket, hogy elsősorban ezeket a minden anyagi segítség hiján szűkölködő hazaérkezetteket lássák el munkával.

Vármegyénkben — úgy tudom — még nem létesült ilyen bizottság. De ha nem is létesült, azért az ilye. bizottság nélkül is lehetne valamit tenni. Azt hiszem, hogy a közigazgatási szervezet is tehetne e tekintetben valamit s lehetne aktívabb. Mindenek előtt a jegyzők vagy tanítók útján összeírhatnák azon jövevények neveit, kik munka hiányában vannak s szűkölködők módjára jöttek haza. Azután levélben fordulna a vármegyebeli gyárakhoz, birtokosokhoz, melyik hányank tudna munkát adni, ha nem is állandóan, csak hirtelenében.

Bizonyára a hazaérkezettek azonnal megéreznek a szülőföld áldó melegét. Ne kicsinyeljék ezt a feladatot. Minden lépés, melyet pórlujárt véreink érdekében teszünk, ezerszeresen meghozza kamatait. Nem elég az, hogy véreink hazajöttek, ide kell őket kötnünk a hazai föld szent rögéhez, nehogy újból kísértésbe jussanak, mikor majd a viszonyok változával ismét aranyhegyekről, Eldorádóról beszél nekik a hajótársaságok ügynöke.

A hazaérkezettek anyagi felségélyezését ismerjük el első feladatunknak. A második feladatunk pedig az legyen, hogy a jövevényeket szellemileg istápoljuk. A hazaérkezet-

T Á R C A.

Egy érdekes könyvről.

— A „Felvidéki Híradó” eredeti tárcaja. —

Irtá: (ch.)

„A ruttkai róm. kath. autonóm hitközség és ujonnan épült templomának története” címen — egy tartalom, mint a kiállítás illetőleg — egy nagy szakértelemmel, megfontolt körültekintéssel és történeti hűséggel megírt könyv hagyta el a sajtót az év elején.

Ez a mindenesetre becses mű nemcsak a közvetlen érdekelt Turócnak, de érdekes olvasmányul szolgálhat mindazoknak, kiket a régmúlt idők, a rég lejárt korszakok mozgalmal életének hűséges felelevenítése érdek.

Uhyárik Szende, a ruttkai katolikus hitközség jegyzője, a nagybecsű mű megírásával valóban érdemes és kiváló alkotást végzett. Érdeme annál nagyobb, mert minden forrásmunka hiányában, egyedül önjerejére hagyatva, mint maga is mondja a könyv előszavában, töretlen utakon kellett járnia, hogy a nagyon is széttagolt, sokfelé szétszórt anyagot összehordva, egy teljes egészet alkothasson.

Akik ismerik a történetírás nehézségeit,

azok leginkább képesek értékelni azt a fáradságtalan buzgalmat, mely Uhyárik művét az anyaggyűjtés tekintetében jellemzi, melynek egyedüli tendenciája alig volt más, mint hogy kifogástalanul, minden kétségget kizárólag, tehát a valódi történetírás szellemében megvilágítsa azt a kérdést, melyet művében felölelni szándékozott.

Épp ezért nem maradhatott szorosan a főkérdés tárgyalásánál, de ki kellett terjeszkednie mindazon mellékkörülményekre, melyek amavval harmonice összefüggnek s a melyek tárgyalása nélkül maga a főkérdés, a főcél sem lett volna oly mértékben kidomborítható, mint ezt a szerzőnek nagyszabású művében kidomborítania sikerült.

Igy került aztán sok oly becses adat a hitközség története mellé, melyek részint Ruttkai politikai község múltjára érintik, részint pedig vármegyénk múltjába nyulnak s amelyek egykor becses forrásmutatóul szolgálhatnak egy a vármegye, mint a község monografiájának megírásánál.

Minden nagytűz, minden tulusz nélkül elmondhatjuk tehát, hogy Uhyárik Szende a magára vállalt nehéz feladatnak férfias komolysággal s ezt a komolyságot eo ipso feltételező akaraterővel folott meg akkor, a

midőn átgázolva minden útjába került nehézségeken, a folyton meg-megújuló akadályokon, nem egy gyenge kompiliációt, de valóban történelmi becsű munkát nyújt élvezetes és tanulságos olvasmányul az érdeklődőknek.

Maga a mű beosztása, az adatok csoportosítása és elhelyezése oly ritka és helyes írói érzékről tesz tanuságot, amely jóval túlmelegedik a középzszerűsége.

Ha itt-ott akadnia is kifogásolható valónk az anyag csoportosítása tekintetében, szívesen eltekintünk e zökkenőktől, mert az egészet abszolúte nem zavarja s ezek nem gondatlanságból, hanem inkább a sokféle nehézséggel küzködő szerzőnek a nagy anyaghalmoz közt történt eltéréseiből eredők.

Az érdekes és 170 oldalra terjedő mű öt fejezetre van osztva.

Az elsöben Ruttkai politikai község történetével foglalkozik a szerző. Feltárja annak ősi múltját, a mult nevezetesebb eseményeit. Elmondva ősi lakóiról is mindazt, amit ily mű keretében elmondani lehet anélkül, hogy e kitérés miatt a főcél, a tulajdonképeni kérdés legkevésbé is elmosódnék. És ez egyik kiváló érdeme a szerzőnek.

A második fejezetben Ruttkai község valósi állapotát tárgyalja a legrégibb időkől

tek idegen világrészben, évekön keresztül oly nép között éltek, mely talán a fejlődés, a haladás, a műveltség s kultura magasabb fokán áll, mint mi. Gyenge fejfel belenérték az amerikai élet forgatagába s megszédültek a szemképrázató látványosságtól, mely abban előbbük tárult. Sokat láttak, sokat hallottak, de amit hallottak vagy láttak, azt fel nem fogták, meg nem értették s teljesen félremagyarázzák. Fejükben valóságos zür-zavar dúl. Gondolkodásuk egészen meg van zavarva. Ha az ember végig hallgatja a szerencsétlen jövevényeket, úgy egy s saját s a világ sorsával elégedetlen tömeget lát maga előtt, mely az idegenből magával hozott eszméket akarja a hazai földre átültetni. Legyünk részen s idejekorán akadályozzuk meg azt a tervet, nehogy ideje előtt kikeljen az idegenből ide importált eszmék csírája s megrázkódtassa az egész magyar társadalmat. Natura non facit saltum! A természetben nincs ugrás, csak fokozatosság. Ezeréves multunkon vörös vonalként végighúzódik a törvény igazságereje s valahányszor vétett ellene a nemzet, annyiszor iszonyuan bünhődött érte.

Meg kell fékezni tehát a nép ekstravagáns gondolkodását s helyes irányba terelni. Nevelni, megacélozni kell jellemét. Ezt pedig csak az egyesületi élet által lehetséges s érhető el. Hogy Németország jelenleg hatalmának, dicsőségének zenitjén áll, nemcsak a német-poros Schulmeistereknek köszönhető, hanem az ott virágzó egyesületi életnek is. Németország egyik-másik nagyobb királyságában, fejedelemségében több az egyesület, mint egész Magyarországon. De nem kell messzire mennünk. Magyarországi legműveltebb része a Dunántul. Ezt a külföldiek is állítják. Meket az ember a Dunántul bármelyik községébe, ott fogja találni a munkás paraszt aztalán a kalendariumon kívül a neki megfelelő, jó ujságot is.

A legkisebb faluban is egy olvasókört vagy másféle egyesületet találunk. A dunán-

tuli paraszt önállóan gondolkodik, politikai jogainak gyakorlásánál meggyőződését, lelkiismeretét követi. A dunántuli paraszt megvesztegethetetlen.

S ha most kérdeim, hogy honnét az az önmegtartózkodás, az a lemondás, az az entuziasmus, amik ilyen tettekre bírják a dunántuli parasztot?

S miért ez nincs nálunk a Felvidéken? Ahol a tudás, a műveltség legprimitivebb fokán álló holmi sánta kovácsok vezetik a népet orránál? Azért, mert a dunántuli parasztot az egyesületekben felvilágosítják, oktadják, nemcsak tudását fejlesztik, hanem jellemét is képezik s művelik, továbbá önálló gondolkodásra nevelik, nálunk pedig éppen ennek az ellenkezőjét tapasztaljuk. Mi minden baj orvoslását az iskolától várjuk. Pedig amit az iskola épít, azt az élet le is rombolhatja. Facta loquuntur! Tények igazolják ezt. Az iskola csak fél munkát végez. Az iskolai működésnek kell, hogy a társadalmi életre is kihasson.

Tehát szervezzük, organizáljuk a népet! *Alakítsunk olvasóköröket!* Olvasókörök alakítása annyival sem inkább ütközőnek akadályokba, amennyiben a hazaérkezettek már fogékonyak az egyesületi élet iránt. S ha az olvasókörökben a nép tudásának fejlesztése mellett még annak jellemét is képezzük, akkor jöhetnek holmi sántakovácsok s kétes ekszisztenciájú, a zavarosban halászó egyének, a nép nem áll nekik kötélinek, hanem önrizzellett azt fogja nekik felelni:

Uraim! Ez a föld, amelyen apáink vére folyt, ez a mi magyar hazánk. Itt születtünk s e földben leend egykor nyugvóhelyünk. Ez a föld, ez a majdani nyugvóhelyünk többet ér nekünk 3 deci pálinkánál. Ezen a földön, a magyar haza ellen a világ összes kincséért sem vagyunk kaphatók!

ckl.

Megyebál.

Szegény jó Carneval! De rég volt, amikor nyomodban jövedv, nyugtsgó élet tolongott. Bársonyos, selymes ruhád lágy susogása, cifra stüvegde csengő-bongása mindentű kacajt, pajzánkodást, örömet kelteve, elfeledtette a kőznapi gondokat, elűzte a komor felhőket, rövid helyet engedte a farsang derűs perceinek.

Az idő a te ruhádat is megkoppasztotta, selymed, bársonyod kopott, csengőid nem kacagnak, nyomodban nem kél öröm és vidámság. Nem simított el az élet barázdáit. Ezt észre, magad mellé vetted ez idén a jők legjobbját, a betegek ápolóját s ezt mutogatva magad előtt teremtetted meg a farsang első mulatságát nálunk.

Ami azonban a jó kedvet illeti, az a te műved volt s a te műved lesz mindenkor, mig csak nem hal ki minden fiatal szívből az élet vágya.

*

A f. hó 22-én lefolyt álarcos megyebál, bár nem áll látogatottság dolgában az előző évekkal arányban, általában igen jól sikerült.

Kevés hölgy jelent meg ugyan jelmezben, de a megjelentek annál díszesebbek, elegánsabbak voltak. Ugyszólván minden egyes jelmez sikerült remeke volt a szabóművészetnek.

A jelmezesek 10 órakor vonultak a fényesen kivilágított terembe s azt néhányszor körtüljárva, elosztolták, hogy élvezhessék álarcuk kölcsönözöte inkognitójukat s néhány szelid tréfát is elhelyezhessenek.

Csakhamar elkezdődött a tánc s ez egyszer mindjárt kezdettől fogva igen vigan. Különbben ez természetes is, mert táncos volt bőviben.

Az álarcokat csak az I. négyes utolsó figurájában vetették le. Az első négyest 40 pár táncolta. A domaszkirozás után lett csak igazán kedélyes a bál s ritkán láttuk fiatalágunkat oly tüzzel és kitarással táncolni, mint ez alkalommal. Hogy mily jövedvű volt a mulatság, annak legjobb jele, hogy még reggel 6 órakor is teljes számban együtt volt a társaság.

Reggeli 8 óra után ürült ki csak a terem. Egyszóval, a mulatság igen jól sikerült s akik kicsinyes okok miatt meg nem jelentek, igazán csak önmagukat sujtották érzékenyen.

*

A következő jelmezek tñntek fel különösen: *Andalits* Irma fehér selyem domino, *Bada* Irma holland, *Bada* Anna szerb, dr. *Boleman* Jánosné treff királyiné, *Buocz* Berta rokokó, *Granatér* Elza hal, *Justh* Margit belga nő, *Kontsek* Elma Amor, *Lencsés* Margit százsorszép, *Faizos* Márta (Abauj) spanyol táncosnő, *Saager* Irma cigányieány, *Soltész* Sándorné bohóc.

A férfiak közül igen sikerültek voltak a következő jelmezek: Dr. *Boldis* Deszö pierrot (fehér selyem, pirossal), ifj. *Buocz* Károly rokokó (piros), *Józsa* Mihály bohóc, *Krompasszky* Ede Dummer August, dr. *Rakovszky* Iván rokokó (rózsaszín, fehér), *Soltész* Sándor bohóc, később pedig pólyásbaba, *Zaborszky* Nándor torreador (vörös bársony), *Záthureczky* Miklós geck stb.

Mejjelent a bálón *Justh* Ferenc főispán és *Beniczky* Kálmán alispán is. A jelmezese-

egészen a főkegyház önállósításáig.

Ez a fejezet talán a legérdekesebb valamennyi között. Mert míg a többiben többekévesebbé közismert dolgokat tár elénk, addig ebben a fejezetben tisztán, majdnem kizárólag a szerző adatgyűjtésével megvilágított oly részletek jutnak felszínre megénk történetét, de főleg a lutheránus vallás terjedését illetőleg, melyekért a szerző joggal számíthat mindazok elismerésére, kik előtt eme nagyfontosságú kérdések ily közvetlenséggel való tárgyalása nem közömbös.

Ebben a fejezetben adja elő a Ruttkán már rég fennállott római katolikus plébánia és templomra vonatkozó történeti részeket is, támogatva ezt ama hiteles adatlékokkal, melyeket ez irányban nagy szorgalommal összegyűjtönte sikerült.

Ezek előadása után áttér a főkegyház önállósításának történetére, mely a könyv harmadik fejezetét teljesen lefoglalja. A negyedik fejezetben, melyben az autonóm hitközség megalakulásának történetét tárgyalja, dacára annak, hogy ezek az események már szemünk előtt játszódtak le, mégis a szerző előadásában így egészben olvasva is érdekes s nem unatók.

Végül az ötödik fejezetben az autonóm hitközség szervezetét ismerteti, a szöveg közé

ékelve mindazok arcképeit, kiknek a hitközség megalakításában való előlthetetlen érdemeit megörökíteni érdemesnek találta.

A könyv szerzője, kinek munkájához még egyszer szíves készséggel gratulálunk, számtalan és mindenesetre jól megérdemelt elismerésben részesült mindazok részéről, kiknek e szépen megírt s igen sikerült kiállítású művet olvasni alkalmuk volt.

A többi között *Várady* L. Árpád címzetes püspök és miniszteri tanácsos a következő elismerő sorokat juttatta a hitközség útján a szerzőhöz:

„Most vettem kézhez a ruttkai hitközség és ujonnan épült temploma történetét. Fogadja a mélyen tisztelt hitközség a külső kiállítását tekintve rendkívül díszes, tartalmára nézve felettébb érdekes és épületes díszmű megkülönböztetésért, amelyre a munka igen tisztelt szerzője az én csekélységemet is méltatni szíves volt: külön is őszinte köszönetem nyilvánítását.

A Mindenható áldása kísérje a törekvő ruttkai kath. hitközséget és tegye a lelkek boldogítására irányuló tevékenységét fogantatossá.”

Ilyen és hasonló szellemben irt számtalan elismerés jutalmazza meg a szerzőt önzetlen és fáradságos munkájáért.

ken kívül igen sok hölgy volt báli toillet-
ben s sok ur frakkban.

Az erkölcsi sikerek megfelelő az anyagi
eredmény is, melyet alább közlünk.

A bára belépő jegyeik árán felülfizettek :
Justh Ferenc 25 korona; dr. Rakovszky Iván
20 korona; Toperczer Sándor 12 korona;
Justh Kálmán, Kuffler Zsigmond, Váczy
Gedeon, Strelinger Henrik, Michnik Gyula,
dr. Androvics János, Schulcz Lajos, Thomasek
János, dr. Boleman János, dr. Szolárik Vilmos,
Perl Albert, Fischer Lajos, Kohn Hugó,
Gráber Jenő, Gráber Jakab, Ujhelyi Attila
10—10 korona; dr. Lax Adolf, Párvy Endre,
Borbély Kálmán 8—8 korona; dr. Zányi J.
Kálmán, dr. Lencső János, Nánthán Henrik
6—6 kor.; Toperczer Nándor, Laukó Sándor,
Schwarz Kálmán, dr. Simkó János, Buehler
Herman, Kontsek József, Dittert Gyula,
dr. Lax Tivadar, dr. Lax Ernő, Löwy Mór,
Schönaich Viktor, dr. Bulovszky Miklós,
Simkó Károly, Saager Ferenc, Okolicsányi
Ferenc, id. Justh György, Dráskóczy Árpád,
Berger Edé, Kellermann Gyula, Perl Henrik
5—5 korona; Péch Dezső, Kulfan Samu,
Dragincszku Gyula, Graeca Vilmos, Blahó
Samu 4—4 korona; Akantisz Ödön, Fenyő
Sándor, Kontsek Lászlár, Grosz Samu, Rösler
József, Koviczky Kálmán, Rakita Samu,
Moskóczy Ferencné, Roth Emil 3—3 korona;
N. N., Patsch Béla, Bada József, dr. Haas
Zsigmond, Roll Béla, Téglássy Lajos, Svehla
János, Thomka József, Spitzer Mór, Spitzer
Albert, Steiner Samu, Brill Béla, Koviczky
Nándor, Kossuth Viktor, Ruttkay Sándor,
Szánthó Mariska 2—2 korona; Lamos Lajos,
Ivánka Zsigmond 1—1 korona. Jegyeiket
megváltották, de a mulatságon részt nem
vettek: Dr. Petrikovits János 5 korona,
Záthureczky Tamás 2 korona.

A tiszta anyagi eredmény 405 korona
22 fillért tett ki.

A „Národnie Noviny“-ban is visszhangot
keltett az álarcsból. Még pedig csunya,
visszatetsző hangot. Ő ugyanis a szigorú
„nemzeti elvengés“-t a társadalmi érintkezés
minden üsvényére is ki akarja terjeszteni és
bűntül rója föl, hogy akadtak meghívottak,
akik politikai külön véleményeik dacára a
magyar közönség körében jól éreztették
magukat. Sokat kellett a „Nár. Nov.“-nak
rövid idő alatt változnia, hogy ennek a csunya
förmérvénynek helyt adott. Mert volt idő,
nem is olyan régen, amikor ennek a lapnak
szellemi irányítóját mind ott láttuk magunk
között, valahányszor olyan eseményről volt
szó, mely a megye közönségét együtt látta.
De mindannyiszor ott voltak ők, valahány-
szor a jótékonyág oltárán áldozni kellett.
Es soha, de soha sem jutott eszébe senkinek,
hogy ebben a ténykedésükben valaki politikai
hitvallásuk ellen való merényletet keressen.
Es most akad egy valaki, aki idegen világ-
részbe való fölfogással merev korlátokat akar
vonni a társadalmi érintkezésben is, mondván,
hogy a magyarok bojkottját hasonlóval kell
viszonzni. Bojkott? A mi részünkről? Mutas-
son még egy embert ez az ur a saját tábo-
rukából, aki sorait aláírja és mi készséggel
elismerjük azok hitelsegét. De mindaddig,
amíg saját pártfeloit is csak megbortánkozva
beszélnek a hánykolódásnak ilyen konikus

megtestesülésén, nekünk is meg fogja engedni,
hogy legalább mosolyogjunk rajta. Ha ő bojk-
kottot lát, neki lehet igaza s ez esetben
bizonyára rá is szolgált, de biztosítjuk, hogy
külön véleményével ott is elszigetelten marad.

H I R E K.

Oseposányi Ferenc

Lapunk zártakor értesültünk, hogy
Oseposányi Ferenc, vármegyénk nyug-
tiszi főügyésze 83 éves korában hosszas szen-
vedés után a folyó hó 25-én reggel 3 órakor
elhunyt. Temetése hétfőn, 27-én délután 2
órákor Kiscsepősbényen elhunyt.

Felolvasás. Csányi Károly gazdasági
szakantár igen érdekes és építőes felolvasást
tartott Felsőstubbya gazdaközönségének a f.
hó 19-én. Az érdeklődő gazdák nagy szá-
mmal hallgatták a gazdasági tanár népies és
megis szakszerűt fejtegetéseit. Mint értesültünk,
a közeljövőben járásunk területén is több
előadást szándékozik tartani és pedig: Dras-
kóczy Ruttkán, Foltuskfalván és Bisztricskán.

Kitüntetett tanítók ünneplése. Holbay
Lajos felsőstubbyai plébános, gondnoksági
elnök, igen szépen sikerült ünnepek közt
adta át a Fmke elismerő dísz-oklevéletét Kele-
men Mihály igazgató tanítónak, melyet a
kulturregysület közgyűlése szavazott meg az
igazgató részére a magyar nyelv sikeres taní-
tásáért. A gondnoksági elnök beszédében
további kitartásra buzdította az igazgatót, a
fáradásáért biztosítva őt egy a vármegye
mint a magyar nemzet hálájáról. Ugyan
ekkor adták át Kelemen Mihályné tanítónő-
nek a Turóczi jótékony nőegyesület 50 kor-
nás jutalomdíját, ama fáradhatatlan busga-
lomról tanuskodó eredményért, melyet a jutal-
mazott a magyar nyelv sikeres tanítása körül
produkált.

Eszküvő. Feldmann Márk vasuti hivatalnok
a folyó évi február hó 2-án délelőtt 11 óra-
kor fog örök hűséget esküdni Haas Erna
kisasszonynak a turóczenmártoni zsidó tem-
plomban.

Áthelyezés. A m. kir. államasutak mis-
kolci üztelvezetősége Weisz József vasuti pénz-
tárost Turóczenmártonból elhelyezte s helyét
Droga N. vasuti pénztárossal töltötte be.

Halálozás. Cserei Emil címzetes kanono-
kot, helybeli rom. kath. plébánost sulyos csa-
pás érte. Édesatyja a folyó hó 24-én 89 éves
korában, végelgyengülésben kisenvedett.
Temetése ma délután 3 órákor lesz a gyász-
házban.

Hangverseny. A helybeli műkedvelők-
nek ma délutánra hirdetett hangversenye
elmarad. Közbejött akadályok miatt csak
február hó 2-án d. u. 5 órákor tartják meg az
állami iskolák tornatermében. Belépődíj 1 kor.
A helyek számozatlanok. Különmeghívó nincs.
Az érdekes műsor, a melyre derék műked-
velőink teljes erővel készülnek a következő:
1. Hajósdal. Éneklő a dalárda. 2. a) Grieg
Manuett. b) Huszka Keringő. Előadja a zene-
kar. 3. Monolog. Előadja ifj. Józsa Mihályné.
4. Liszt F. Tarentella. Zongorán előadja
Andalits Irma. 5. Raff Cavatina. Hegedűn
előadja Löwy Kornél, zongorán kíséri Boldis
Dezső dr. 6. Lehár: Egyveleg a Vig üzevgy-
ből. Előadja a zenekar. 7. Népdalok. Éneklő
a férfialoskőr. 8. Thiele R.: Rinaldo Rinal-
dini. Rémes opera 1 felvonásban és 5 gyilkos-

sággal. Személyek: Rinaldini — Krompaszky
Edé; Laura, a leánya — Teltsch Gézáné;
Szurdno Memmo, rabló — Petrás Mihály;
Nyuzdne Beppo — Wunder József; Ben
Rafael del la Paletta, festő — dr. Boldis D.
Szinhely: sötét erdő sűrűjében. Karmester és
zenekari kíséret: dr. Lax Ernőné. — Műked-
velőink ismert gárdáját fölösleges ajánlanunk.
Mindenki emlékezni fog még tavalyi ilyenmü
hangversenyeik kiválóságára.

**Szervezkedés a nemzeti támadás
ellen.** A belföldön és a külföldön egy idő
óta szakadatlan nemzeti támadás folyik a
magyar állam ellen, ami halaszthatatlan szük-
séggé teszi a magyarság szervezkedését, hogy
visszaverje a nemzet ellenségeit. Ez a földát
első sorban a kulturregysületek hivatása. A
kezdő lépést ebben az irányban az „Országos
Magyar Szövetség“ tette meg, amikor egy elő-
értekezleten fölvette azt az eszmét, hogy az
egyesületek tarsanak közös kongresszust egy
közművelődési középpont létesítése végett,
amely aztán vállalkozzék a nemzeti táma-
dások lefegyverzésére. A kongresszust meg-
előzve, ebben a tárgyban a folyó hó 22-én
értekezlet volt az új városházán. Az ország
összes magyar közművelődési egyesületeinek
képviseletében megjelentek: Ábrányi Emil,
Bercsik Árpád, Béli Ákos gróf, Bethlen
István gróf, Árkai Kálmán dr., Clair Vilmos,
Csányi Gusztáv dr., Desseffy Emil gróf,
Galovich Jenő, Fodor Oszkár dr., Ivánka Pál,
Gyulay Béla dr., Kovács Ernő dr., Fenyvesi
Soma dr., Löwinczy György, Nagy Vince,
Rákossy Jenő, Pekár Gyula, Széll Kálmán,
Sándor József, Sárközy Aurél, Sebess Dénes
dr., Zolnay Jenő dr., Zsilinszky Mihály,
Wallentinay Samu dr., Benedek Zoltán dr. és
még igen sokan: a politikai és társadalmi
kiválóságok közt. Károlyi Mihály gróf elnök
melegen üdvözli a közművelődési egyesüle-
teknek nagy számban megjelent képviselőit s
az érdeklődést annak a megérelelődt meg-
győződésnek tulajdonítja, hogy a magyarság
nemzeti szervezése céljából a közművelődési
egyesületeknek együttműködését, egy közös
szerv utján való erőfelfejtését megteremteni,
szabályozni kell. Kifejti az elnök, hogy az
„Országos Magyar Szövetség“ kidolgozza a
kongresszus programtervezetét, amelyet véle-
ményadás végett minden közművelődési egye-
sületnek megküldött. Örömmel jelenti, hogy
a közművelődési egyesületek ezt a program-
tervezetet elfogadják s ennek az értekezlet-
nek föladata ezt most már végleges program-
ként megállapítani, nézete szerint azzal a
módosítással, hogy a tervezetnek első pontja,
mint a bel- és külföldi támadásokat megca-
foló és visszautasító, valamint a nemzeti szer-
vezés föladatait tárgyzó ünnepi manifesztá-
ció, csak bevezetés legyen a kongresszus
tulajdonképpeni tárgyalásainak, a melyek kizá-
rólag az együttműködés központi szervének
megalkotására szorítkoznának. Az ünnepi
manifesztáció megtételére Széll Kálmán
ajánlja, akinek beszédére Rákossy Jenő vála-
szolna. Asután a programtervezet és az erre
érkezett vélemények ismertetésére fölkérte az
„Országos Magyar Szövetség“ titkárát, Csányi
Gusztáv dr. a jegyzőkönyv vezetésére pedig
Benedek Zoltot. Csányi Gusztáv ismertetése
után kérte a tervezet elfogadását. Széll Kálmán
elfogadja a tervezetet végleges program gyam-
nak, mert a kongresszusnak tárgyi célja nem
lehet egyéb, mint egy középponti szervezet

megalkotása, a mely szervezet a közművelődési egyesületek autómájának sérelme nélkül munkálkodnék a közös óhajások és célok megvalósításán. Indítványozza, hogy az „Országos Magyar Szövetség” bizassék meg a középponti szerv szabályzatának és ügyrendjének kidolgozásával, valamint a kongresszus összehívásával és részletes ügyrendjének megállapításával. Sándor József elfogadja ezt az indítványt, azzal a kiegészítéssel, hogy az „Országos Magyar Szövetség” által a középponti szerv tekintetében kidolgozott szabályzat küldessék meg a közművelődési egyesületeknek, ezek arra tegyék meg észrevételeiket, azután a kongresszus előtt e tárgyban még egy, bár szűkebbkörű értekezlet tartassék. Rákosi Jenő, Pekár Gyula, Berczik Árpád, Csányi Gusztáv, Bethlen István gróf, Lőrinczy György, Sebess Dénes, Clair Vilmos, valamint az elnök ismételt felszólalása után, az értekezlet elfogadta Széll Kálmán indítványát és Sándor József kiegészítését. Miután még Széll Kálmán és Rákosi Jenő az értekezlet kelkes tetszésnyilvánításai között kijelentették, hogy a manifesztációra vonatkozó megbízást elfogadják, elnök az ülést berekesztette.

Osírkotolvajok. *Augustin* György turócszentmártoni lakos feleségével együtt *Misik* András helybeli lakostól a mult héten egy tyukot loptak el. Később *Augustin*, midőn fülébe jutott, hogy *Misik* őt a tolvajlással gyanuba fogta, annyira felbőszült, hogy *Misiket* egy csáknálval oly alaposan helybeuhagyta, hogy a kárvallott kénytelen lesz pár napig az ágyat őrizni. A csendőrség az esetet az illetékes hatóságnál feljelentette.

Az idől farsang rendkívül élénkisége, a táncmulatságok és egyéb farsangi vigasságok sokasága a divat terén is meghorták a maguk rendes ujdonságait. Itt vidéken nem nagyon volt alkalma közönségünknek a divatujdonságokat azon friss melegében tapasztalni, azonban hogy ez most változott s közönségünknek a legkényesebb igényeket a legbizarrabb ízlet is kielégítő háli ujdonságokat módjában van megszerezni, ezt *Lang M. és Fia* helybeli jóhírt divatárucég érdeméül lehet betudni.

Hajssa Magyarország ellen. *Óváry* Lipót országos főlevéltárostól Hajssa Magyarország ellen (La caccia all Ungheria) címen olasznyelvű röpirat jelent meg, melyet szerzője az olasz közvélemény felvilágosítása céljából Itália szabadeltvú sajtójának ajánl. A bevezetésben *Óváry* az osztrák parlamentnek Magyarország iránt való ellenséges magatartását veszi kemény bírálat alá. A pánszlávizmus és a klerikális reakció részéről világga kurtótt gyalázatos rágalmakról, melyeknek terjesztésére még a szánandó *Björnson* is sikerült megnyerniük, a többi között ezeket mondja *Óváry*: „Különös fájdalommal tölti el minden magyar hazafi keblét, midőn látja, hogy e rágalmak néhány tekintélyes olasz hírlap hasábjai közt is helyet találtak. Így a milánói *Corriere della Sera* levelezője Magyarországot mint az európai nemzetek legutolsóját állítja pelengérré, választási törvényéről pedig azt mondja, hogy az még az orosz

választási törvényt is rehabilitálhatná; az „Italia all Isteró”-ban pedig szabad tere van *Tresich* Pavicsics osztrák képviselőnek, hogy a magyar nemzetet kénye-kedve szerint gyalázhassa. *Óváry* ezután történelmi adatokkal alaposan megcáfolja ugy a *Corriere della Sera*-ban, mint *Tresich* Pavicsics cikkében foglalt állításokat. *Óváry* kimutatja azt is, hogy Magyarországon minden, bármily nemzetiségű polgár egyenlő jogokban részesül s a magyar polgár semminemű külön, kiváltságot nem élvez. Érdekes adatok közöl a magyarországi románok kulturális fejlődéséről és gazdasági haladásáról: a tótság viszonyairól szólván, közli a „Slovensky Noviny” tót lapnak *Björnson* vádjai ellenében hozott cikkeket. „A magyar állam, írja tovább *Óváry*, mely százados harcok után és szinte legyőzhetetleneknek látszott akadályokon át kiktzdte jelen hatalmi állását, diadalmaskodni fog most is és e diadala, mint mindig, a civilizáció és a haladás diadala lesz.” Végül a magyar kormányban a nemzetiségi kérdésben elfoglalt álláspontját ismertette, közli *Wekerle* Sándor miniszterelnöknek, gróf *Apponyi* Albert vallás- és közoktatásügyi miniszternek és *Kosuth* Ferenc kereskedelemügyi miniszternek a Daily Telegraph levelezője előtt tett ismeretes nyilatkozatait.

Túreszerkoronás lopás. Egy tescheni marhakereskedő azzal a szándékkal indul Magyarországra, hogy kivitel céljából marhákat fog vásárolni. Az expedícióra természetesen teli erszénnyel indult meg. Útközben azonban nagy baj történt. Elnyomta az álom a kupében és elaludt. Mikor Rutkán felébredt s megtagogatta a belső zsebet, halálra ijedve tapasztalta, hogy 10,000 koronát tartalmazó erszényének lába kelt. A póruljárt ember azonnal jelentést tett a csendőrségnek, ki most szorgalmasan kutat az ismeretlen tolvaj után.

Egy nagykereskedő cég alkalmazottjainak táncmulatsága. A Graber Miksa és Fia cég alkalmazottai Turócszentmártonban, 1908. február 15-én, a Dom-szálló nagytermében tombolával egybekötött zártkörű táncmulatságot rendeznek. Kezdeté este fél 9 orakor. Személyjegy 2 kor. családjegy 5 kor. Fellül-fizetések — a játékonny célra való tekintettel — szivesen fogadjunk s hírlapilag nyugtásunk. A jövedelem részben a szegénysorsu gyermekek felruházására, részben pedig a „Turócmegyei Magántisztviselők és Kereskedelmi Alkalmazottak Egyesülete” könyvtára javára fordittatik.

Pásztortjáték Szuosányban. *Cseuzkó* Imre igazgatótanító az iskola növendékeivel igen szépen sikerült pásztortjátékot rendezett e hó 12-én. A megjelent nézőközönség meleg érdeklődéssel kísérte a kisfiúk fellépését s lelkesen tüntettek a közéjéert buzgólkodó igazgatótanító mellett. Ez alkalomból a következő adományok folytak be: *Lencsér* András 5 k.; *Hodzsza* János, *Simon* Ferenc 4—4 k.; *Uhrin* János, *Kozsucz* János, *Matisz* Károly 3—3 k.; *Grágger* Kálmán, *Ferencsik* Lajos, *Dolejs* Lajos, *Móric* János, *Jelinek* Bertalan, *Szlavszkowsky* János, *Rizman* Pál, *Schmiedt* Imre,

Schultz Ármin, *Weisz* Mór, *Bazovszky* Kálmán, *Presszer* Miksa, *Jankovics* György 2 korona; *Stern* Mór 1:20 korona; *Mester* Géza, *Pokorni* Pál, *Kooper* János, *Chilo* József, *Simko* Mária, *Pivko* Mariska, *Binhák* Netti, *Cserveny* Imre, *Wick* Rezső, *Klein* Sándor, *Pracher* József, *Adamisz* György, *Ruman* József, X. Y., *Mandik* János, X. Y., X. Y., úzv. *Bogány* Jánosné, *Dubos* Máttyás, *Fuks* Mór, *Szamuely* Vilmos, *Galó* József, *Gerth* Hugó 1—1 kor.; *Rizman* János, *Murcsék* Pálné 70—70 fil.; *Turcsányi* I. 60 fillér; *Hrantsky* Péter, *Vavrák* Mária, *Balko* Paula, *Hajszeszensky* N. 40—40 fillér. A játék összes jövedelme 76:10 koronát tett ki, a mely részben jótékony célra, részben pedig az ifjúsági könyvtárra fordítottak.

Beosapott kereskedők. *Majercsik* Mária 14 éves, bisztricskai illetőségű cseléd alapos csalásokat követett el néhány helybeli kereskedő kárára. A nevezett megtudakolta, hogy a helybeli tehetősebb polgári családok melyik kereskedőnél szoktak bevásárolni s azután gondolt egyet s mint ezen családok megbízott cselédje, több értékes portékát vitt el állítólagos megtekintés végett. A kereskedők a vissza nem hozott portékákról ah hívének, hogy az illetők megtartották, az áru értékével szépen megterheltek a család cseléd által megnevezett család. A mult hét keddjén azonban *Kmet* György helybeli rőfűskereskedő leleplezte a gonosz leányt s a közigazgatási hatóság közbejöttével a csendőrség letartóztatta. A vallatásnál azután kiszült, hogy az ilyfajta csalásokat már régen tzi s tetemes holmit vitt el *Holländer* Samu, *Grossmann* Miksa, *Ciller* Albert, *Kmet* György, *Bündfeld* Ármin kereskedőktől. De megnevezte ama személyeket is, akik eme csalási ügyben mint orgazdák szerepelnek s akik a család leányával egyetemben feljelentettek a helybeli királyi járásbírósnál.

Halálos szerencsétlenség. *Raffai* Máté turáni lakost az ottani gőzfűrészes alkalmazottját, halálos szerencsétlenség érte a folyó hó 22-én, miközben a turáni vasuti állomáson több társával együtt, egy megrakott vasuti kocsit eltoltásával foglalatokodott. A kiséss bepityizált munkás megcsuszott a sikosra fagyott havon s oly szerencsétlenül esett a vasuti sinekre, hogy több bordáját összezúzta, minek következtében még az nap éjjel, belső elvérzés folytán kiszenvedett. A vasuti állomás főnök hivatalos jelentése folytán *Velitó* Antal szolgabíró másnap rögtön kiszállt a helyszínére, miután a halál okát, a kisérelésben lévő orvossal hivatalosan megállapították, az általuk felvett jegyzőkönyv alapján a kir. járásbíróság a temetési engedélyt a halott hozzátartozóinak megadta.

A liniment. Capsiol comp., a Horgony-Pain-Expeller igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már sok év óta mindig készletben van. Hátfájás, csípőfájdalom, fejfájás, köszvény, csúznál stb.-nél a Liniment-vel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéztek elő; sőt járványkórnál, minő: a kolera és hányóhasfolyás az altstnek Linimenttel való bedörzsölése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kúttón háziszser jó

Eszterházy-Cognac, Hubert „Gentry Club” pezsgő
eredeti gyári árákon kapható STEINER SAMU-nál Turócszentmártonban.

eredményen alkalmaztatott bedőrszülőkép-
pen az infuleza ellen is és üvegben: á
80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona, a legtöbb
gyógyszertárban kapható; de bevásárlás
alkalmával tessék határozottan: Richter-féle
Horgony-Linimentet (Horgony-Pain-Expeller)
kérni, valamint a „Horgony“ védjegyre és
a Richter cégjegyzésre figyelni és csak eredeti
üveget elfogadni.

Minden anya érdeklődik a „Scott-féle
Emulsió“ iránt, mely lapunk hasábjain most
sokszor ajánltatik. Ez egy híres csukamájolaj-
készítmény, melyet gyermekek előszeretettel
vesznek be és mely nekik minden esetben,
melyben eddig közönséges csukamájolajat
használtak, gyors és biztos segélyt nyújt.
Kapható minden gyógyszerárban.

Táncmulatság Jozsonben. Nagyjeszeni
ifjuság folyó évi február hó 2-án, este 6
órákor az építendő templomtorony javára a
nagyjeszeni vendéglőben farsangi táncmulat-
ságot rendez. Belépti díj: Személyjegy 1 kor.
60 fillér, családjegy 5 korona. Feltűzések
köszönettel fogadtatnak s hirlapilag nyugtáz-
tatnak.

ISKOLAI ÜGYEK.

Kérelem. Párvy Endre képezdei igazgató
ezton is felkéri mindazon tanítókat és tanító-
nőket, kik a mult év december havában
Stubnyafürdőn megtartott tanítói gyűlésen
résztvettek, hogy utazási számláikat a lehető
legrövidebb idő alatt hozzá beküldjék.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi
m. kir. miniszter a stubnyafürdői áll. elemi
iskolánál működő Steiger Irma okl. tanító
ugyanoda rendes tanítónővé kinevezte.

KÖZGAZDASÁG.

**A Kassa—oderbergi vasut új személy-
és podgyászdíjszába.** A kassa-oderbergi
vasut magyar vonalain 1908. január 1-től
kezdődőleg új személy- és podgyászdíjszába
lépett életbe. A díjszabást tartalmazó füzetek
már megjelentek, s a vezérigazgatóság díj-
szabási osztályában megszerezhetők.

A privige—zníováraljai vasut sorsa
a kereskedelemügyi m. kir. miniszter leirata
szerint — úgy látszik — véglegesen meg van
pecsételve. Egyizben már megemlékezünk
arról, hogy vármegyénk törvényhatósági biz-
ottsága, tudatára ébredve a vasuthoz fűződő
nagy és felette fontos közgazdasági érdekek-
nek, kérte a kereskedelemügyi minisztert,
hogy tekintettel e vidék szegénységére, e
vasutat államköltségen építse ki. A miniszter
ez alkalommal, hivatkozva az általánosan is-
mert és nagyon is nyomott pénzügyi viszonyokra,
a kérelmet nem találta teljesíthetőnek. A
vármegye közönsége újból kifejtve a vasu-
thoz fűződő fontos érdekeket, a leiratra
ismét felterjesztéssel élt. A miniszter ezen
felterjesztésre a folyó évben keltözött leirátá-
ban a következőket válaszolja:

„Mult évi október hó 7-én 127. sz. alatt
kelt felterjesztésére, melyre a privige—zníó-
váraljai vasutvonalnak államköltségen való
kiépítését ismételt kérelmezte, értesitem a
vármegye közönségét, hogy a kérdéses vonal-
nak államköltségen való kiépítését sajnála-
latomra kilitásba nem helyeztem.

Különbben is ezen összeköttetés úgy köz-
forgalmi tekintetből, mint jóvedelmesség
szempontjából azon cserelatoromra fűtasz-
kodik, mely egyfelől a Zsolnától északra fekvő
terület, másfelől a Duna balbarján, Pozsony,
Nyitra, Komárom és Barsvármegyék területén
és azon túl fekvő állomások közli lebonyolód-
dik. Ámde e csereforgalom lebonyolítására a
kedvező lejtviszonyokkal és tetemes áldozat-
ok árán nagy teljesítőképességgel épített
vágvölgyi államvasuti vonal két-égtelentül
jóval alkalmasabb a privige—rajcei, illetve
privige—zníováraljai nehez üzemeltetési
pályáknál.

A helyi érdekek méltánylásával mindazon-
által ismételt hangsúlyozom, hogy a szóban
levő vasuti vonalnak a helyiérdeklő vasuti
törvények alapján tervezett létrejöttét a lehe-
tőséghez s a törvények korlátain belül, leg-
messzebb menő állami támogatásban fognám
részesíteni.“

A miniszter most idézett rendeletéből ki-
tesztölőleg tehát a tervezett vasutvonal kiépi-

tése csak privát, illetve a községek vállalko-
zásával volna kiépíthető, ami azonban, ismerve
a tervezett vonal mellett fekvő községek sze-
génységét, egyenlő a vasutvonal teljes elej-
tésével.

Szesztermelőik ülése. A Magyar Mező-
gazdasági Szesztermelőik Országos Egyesülete
Szechenyi Géza gróf elnöklésével igazgató-
választmányi ülést tartott, a melyen Goldfinger-
Gábor számvizsgáló bizottsági elnök előter-
jesztése alapján jóváhagyta az évi számadá-
sokat. A tagsági ügyek elintézése után
Bujanovics Gyula alelnök javaslatára a tag-
díjak fölemelését határozta el. Jörd István
titkár az igazgató választmány tavalyi működéséről
szóló jelentést terjesztette elő, mely
különösen a szeszadreformmal kapcsolatos
intézkedésekről számol be. A jövő évi költ-
ségvetés elintézése után Bujanovics Gyula
javaslatára a választmány kijelentette, hogy
Darányi Gyulának, a Szepesmegyei Szeszfi-
nomító r. társaság vezérigazgatójának az ipari
szeszkontingens kisajátítása, a bonifikáció
kérdése, s általában a szesztermelés termé-
kérhető kormányintézkedés miként való kiala-
kulására vonatkozó legutóbb megjelent
tanulmányával a választmány nem azonosítja
magát. Szilágyi Gyula dr. javaslatára elhatá-
rozták, hogy a pénzügyminiszterhez felter-
jesztést intéznek az orjesztó ipari, illetve
szeszgyárvezetői tanfolyamok állandósítása
érdekében.

Szerkesztői üzenetek.

N. T. Felsőstubbya. Köszönjük a szives tudó-
sítást. Kérjük, hogy lapunkat minden egyes esemé-
nyről értesíteni sziveskedjék. — Cs. J. Szucsányi.
Szivesen helyt adunk minden közérdeklő ügynek, de
kérjük, hogy máskor lehetőleg az esettel kaposla-
tosan sziveskedjék bennünket tudósítani. — X. Hely-
ben. Ez az ő privát ügyük. Nem avatkozunk bele.
— P. Körmöcbánya. Egy cseppet sem esünk két-
ségbe. Majd elővesszük mi még ezeket a dolgokat
egy kis nyári szellőztetésre.

Szerkesztésért felelős: Dugovich Titus.
Helyettes szerkesztő: Boldizsár Boldizsár.
Kiadótulajdonos: Moskóczy Ferencné.

Szoptató anyák

gyönyörködve látják, micsoda erőt és élet-
örömet kölcsönöz nekik a

Skott-féle Emulsió.

Amellett hogy izletes, elősegíti az
étvágyat és az emésztést, továbbá
erősítőleg hat az egészségre
és az egész szervezetre. De a
mellett igen jótékony hatással van
a szopós gyermekekre is, rózsás
szint ad neki, erősíti, tehát kettős
a szerető szülők öröme.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 fillér.

Kapható a gyógyszerárban.

Az Emulsió va-
sárlásánál a
SCOTT-féle
módoszer véd-
jegyé — a ha-
laszt — kérjük
figyelembe
venni.

Óh Jaj!

Megfojt ez az átkozott
köhögés!

Köhögés, rekedtség

és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatású

Enger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.

Doboza 1 és 2 korona. Próbadoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR“ gyógyszerár
Budapesti, VI., Váci-kört 17.

Éljen!

Enger mellpasztillája
hamar meggyógyított!

Kapható Turócszentmártonban: Toperczer Sándor gyógyszerárban

A REKLAM

Állandó, észszerű és ügyes reklámozás minden gyári-, kereskedelmi-, ipari vállalatnak, üzletnek a lelke, rugója, az életét eleme.

Hogyan, hol és mikor hirdethető a leg-sikeresebben és legolcsóbban, megtudható az

Általános Tudósító

hirdetési osztályánál

tulajdonos **LEOPOLD GYULA** szerkesztő
Budapest, VII., Erzsébet-körút 41.

ahol kiváló szakértelemmel, odaadó lelkiismeretességgel, pártatlan pontossággal és olcsón eszközölnék hirdetések és reklámok az összes budapesti, vidéki és külföldi lapokban és naptárakban.

Költségvetések és tervezetek ingyen!

3-4 középiskolát végzett fiu

tanonc!

felvétetik **MOSKÓCZI FERENCÉ**
könyv- és papirkereskedésében
Turócszentmártonban.

Az Iparbank Turócszentmártonban

mint az **Elő magyar általános biztosító társaság főigynöksége**

elfogad biztosításokat:

- a) tűzkár ellen, b) szállítmányi károk ellen, c) jégkárok ellen, d) letörés ellen, e) az ember életére.

Életbiztosítási módzatai kiterjednek:

- a) halálesetre szóló biztosításokra; b) vegyes, azaz elérésre és halálesetre szóló biztosításokra; c) kiházasítási biztosításokra.

Életbiztosításai érvényesek a természetes elhalálozáson kívül:

- 1. a háboru veszélyeire minden pótdíj nélkül;
- 2. a párba j esetére;
- 3. az öngyilkosság folytán bekövetkező halálesetre;
- 4. baleset folytán történő elhalálozás esetére;

A közmény fel-
tételék szerint

Hirdetéseket

felvesz a kiadóhivatal.

LEOPOLD GYULA hirdetési irodája által Budapest, Erzsébet-körút 41. 200 soros kiadóhivatali

GARVENS-SZIVATTYUK
rendkívül olcsók, csak elsőrendű minőség.
Kérjen határozottan: **Garvens-szivattyut**
Garvens-művek, WIEN XX/2.
Levegőzés magyarul és németül. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

TYUKSZEMHALÁL
ára 70 fillér.
A legjobb és legerősebb sósborszesz az
ERŐ SÓSBORSZESZ
ára 2 K, 1 K és 30 fillér.
Postán szállítja utánvét mellett a **KOSMOS** vegyszert és kozmetikai laboratórium.
GYŐR, BAROSS-UT.

Csemege-konzervek
BARTA-féle erdei gyümölcsbőgőket, letek, szörpök, gomba-, bors- és fűszé-
konzerveket, sames borocikákat, —
legitíműbb minőségben szállít —
előkelőbb flaszerekhez közvetítéssel is a
Felkai Konzervgyár, Barta József
Felka (Csepesszogyó). — Kérjen árjegyzéket!

VÉRSEGENYSÉG, ÉTVAGYTALANSÁG, IDEGESÉG
gyógyítására a leghatásosabb készítmény a **KRIEGER-FÉLE**
TOKAJI CHINA-VASBOR.
Rendkívül kellemes ízű, erősít, tisztítja a vért.
Kis Üveg ára 8-20 kor. Nagy Üveg 6 kor. Kapható gyógyszertárakban.
Postán küldi: **KORONA-GYÓGYSZERTÁR** Budapest, Kálvária-tér.

PLATSCHEK VILMOS
elismerett legolcsóbb, legszilárdabb
FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruház
Budapest, IV., Központi Városház. (Károlyi-körút).

DIGESTOL GLÜCK
a legfinomabb és emésztőpör
Doboz 2 kor.
Postai számla átvétel: **FÉNER GALAMB-GYÓGYSZERTÁR**
BUDAPEST, HUNGÁRIA-KÖRÚT 63
Kapható minden gyógyszertárban és drogeriában.

Meglepi haladás!
FICHTENIN
a legkiválóbb, szabadalmilag védett szer, mely mindenféle fűg-
get a lakásban ép úgy, mint mindenféle hernyót, vör-
es levéltetűt és egyéb kár- és veszélyes kártevő állat-
kákat és azok petéit azonnal megöli.
Legmegbízhatóbb védőeser szuszog és darázs ellen.
Használati utasítás szerint való eljárás mellett biztosított
a feltétlen eredményt.
Veszerképviselő Magyarországon részesei:
DIAMANT és VADAS
Budapest, VII., Damjanich-u. 36. — Telefon 21-51.

BOGDÁNY
szerencseje paratlan!
Vásároljunk osztály-
sorsjegyet csakis
BOGDÁNY S.
fővárosi sorsjegyiroda r. t.-nál
BUDAPEST, KÁROLYI KÖRÚT 20.

Dr. KOVÁCS KÉZPASZTÁJA
8 nap alatt biztosan jól
Tegye ki K 1-30 —
Dr. KOVÁCS gyógyszerár
Budapest, Győr-útcza 17.
„Tollalát-étkek” ingyen.

Ha fáj a feje használjon azonnal
Beretvás - MIGRAIN - pasztillát,
mely 5 perc alatt minden fejfájást megszüntel.
1 doboz 1 kor. 30 fillér. — Minden gyógyszerárban és drogeriában kapható.
Fővárosi **BERETVÁS TAMÁS** gyógyszerár **KISPEST,** Rákóczi-
útcza 2
Ingyen postai szállítási 3 doboz rendeléssel.

PARIS SZÁRLODA
Székhely: Simon Pál
Budapest, VI., Váci-körút 28. sz.
100 szobos 7-30 k-ig feljebb, klimatizál-
tással és villanyvilágítással együtt Pérdő,
alacsony kávéház, étterem, Villamos vasú-
tállomásnál az órázó pályaudvarok és
bárok felé.

Melyik vendéglőben étkezik Budapesten?
Schuller Kaszinó-éttermében
VI., ANDRÁSSY-UT 39. sz.
Elsőrendű konyha! Naponta zene-estély!

Dr. KOVÁCS J.
hemoptiail rendelő-intézet
Eltelt betegségeiben
centrális száma
Budapest, Váci-körút 18. sz.

KATZER
szörmeárul előszörunk és az egész
világban el vannak terjedve.
Első és legnagyobb
molykár ellen védő részv. társ.

Wix Miksa

fűszer, csemege, déligyümölcs, szeszesitalok, borok, üveg- és porcellán-árak nagy raktára

Turócszentmárton.

Szükségrelen Fiuméből vagy Triestből kávé hozatni, mert nálam 5 kg. vételnél jobb minőségű kávé jutányosabb árban kapható!

LICHTENSTEIN LIPÓT
stubbyafüredi mézszárszéke és pálinkamérése részére e szakmában járatos, lehetőleg nős embert keres.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, miszerint az ország minden részében előnyösen ismert, 1810-ben alapított

HALTENBERGER BÉLA, KASSA

ruhafestő, vegytisztító és gőzmosógépi céget Turócsvármegye részére én képviselem. — Elvállalok a legjutányosabb árak mellett festés és vegyi tisztításra férfi és női ruhákat, függönyöket, nyakkendőket, kézmunkát, kesztyűket stb.; továbbá gőzmosás s vasalásra gallérokat, kényeseket, ingeket stb. Gyászesetben ruhák soronkívül festeknek feketére. A felek a képviselést igénybevétele által megszabadulnak a csomagolás kellemenségeitől, valamint a postaköltségektől.

REISZ LIPÓT, Turócszentmárton.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

patika

egy régióknak bizonyult háriszer, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szornek bizonyult közvényével, csúszál és meghűléseknel, bedörzsölésképpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K.-80, K.1.40 és K.2.- és úgyszólván minden gyógyszerüzletben kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest DE Richter gyógyszerüzete az „Arany oroszlánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5. neu.

Mindennapi szétküldés.

Turócsvármegyei raktár: Schönaich Viktor gyógyszerésznél Znióváraltján — és Toperczer Sándor gyógyszerésznél Turócszentmártonban.

Egy új utcára nyíló

feldszintes ház szabadkézből eladó.

Bővebb Felvilágosítás Rőteles Joachim ácsmesternél Turócszentmárton.

HÉDA B.

fűszer- és csemegekereskedése
Turócszentmárton.

Szállít 5 kg. csomagokban kitűnő minőségű

KÁVÉT

12:50-15- koronáért bérmentve.

TÉLI MENETREND

A magyar királyi államvasutakon:

(Érvényes 1907. évi október hó 1-től kezdve.)

Budapest—Turócszentmárton:

Gyv. ind.	délután 3:30	érk. este	10:21
Szv. "	déléltől 9:20	" este	7:56
Gyv. "	reggel 7:15	" délután	1:38
Vv. "	éjjel 11:10	" déléltől	11:41
Szv. "	délután 5:35	" reggel	4:18
Vv. Jánoshegyről ind. reg.	5:07	é. reg.	7:41

Turócszentmárton—Budapest:

Gyv. ind.	reggel 6:08	érk. délután	12:40
Szv. "	" 8:41	" este	7:05
Gyv. "	délután 2:54	" "	9:10
Vv. "	" 4:57	" reggel	5:20
Szv. "	este 11:35	" déléltől	9:45
Jánoshegyre i. d. u.	12:06	é. d. u.	3:27

Turócszentmárton—Ruttká:

Gyv. ind.	délután 1:39	érk. délután	1:47
Szv. "	este 7:57	" este	8:06
Gyv. "	" 10:22	" "	10:30
Szv. "	reggel 4:20	" reggel	4:30
Vv. "	" 7:42	" "	8:01
Vv. "	déléltől 11:42	" déléltől	11:53

Ruttká—Turócszentmárton:

Gyv. ind.	délután 2:45	érk. délután	2:53
Szv. "	reggel 8:30	" reggel	8:40
Gyv. "	" 5:59	" "	6:07
Szv. "	este 11:22	" este	11:33
Vv. "	délután 4:45	" délután	4:56
Vv. "	déléltől 11:16	" "	11:33

Budapest ny. p. u.—Zsolna:

Gyv. ind.	reggel 7:20	érk. délután	1:33
Szv. "	" 9:20	" este	8:30
Gyv. "	este 6:55	" éjjel	12:24
Szv. "	" 10:30	" reggel	7:16

Zsolna—Budapest ny. p. u.:

Gyv. ind.	éjjel 3:46	érk. reggel	9:25
Szv. "	reggel 7:18	" este	5:55
Gyv. "	délután 3:14	" "	9:45
Szv. "	este 9:15	" reggel	6:35

A os. és kir. szab. Kassa-Oderbergi vasutakon:

Kassa—Ruttká:

Szv. ind.	reggel 5:30	érk. délután	12:24
Szv. "	" 7:40	" "	2:04
Gyv. "	délután 12:05	" "	5:30
Szv. "	" 12:35	" este	8:08
Szv. "	" 3:52	" "	11:03
Gyv. "	este 7:42	" "	12:08

Ruttká—Kassa:

Gyv. ind.	reggel 4:05	érk. déléltől	8:35
Szv. ind.	reggel 4:57	érk. déléltől	11:55
Szv. "	" 8:35	" délután	3:45
Gyv. "	délután 12:30	" "	5:03
Szv. "	" 2:30	" este	8:55
Szv. "	" 4:18	" éjjel	11:35
Liptószentmiklósta Svz. i.	este 8:44	é.	10:10

Ruttká—Zsolna:

Szv. ind.	reggel 4:48	érk. reggel	5:15
Szv. "	délután 12:50	" délután	1:20
Szv. "	" 2:21	" "	2:45
Gyv. "	" 5:38	" este	6:00
Szv. "	este 8:33	" "	9:00
Szv. "	éjjel 11:17	" éjjel	11:45
Gyv. "	" 12:12	" "	12:34
Vv. "	déléltől 8:13	" déléltől	8:39

Zsolna—Ruttká:

Gyv. ind.	reggel 3:39	érk. reggel	4:01
Szv. ind.	reggel 4:21	érk. reggel	4:47
Szv. "	" 7:40	" déléltől	8:12
Gyv. "	délután 12:04	" délután	12:26
Szv. "	délután 1:55	" "	2:20
Szv. "	" 3:33	" "	4:00
Szv. "	este 9:01	" este	9:30
Szv. "	este 7:20	" "	7:50

Közvetlen vonatösszeköttetés:

Berlin—Budapest között, Ruttkán át.

Naponta	4.39	indul	Berlin	érkezik	11.22
"	10.05	"	Breslau	"	5.55
"	1.14	"	Oderberg	"	2.57
"	5.59	"	Ruttká	"	10.30
"	12.40	érk.	Budapest k. p. u.	indul	3.30

Közvetlen gyorsvonati összeköttetés

a magyar királyi államvasutak és az azon-uton tullekvesatlakozó vasutak alant megnevezett főállomásai között.

7.15	3.30 i.	Budapest k. p. u. é.	12.40	9.10	7.20	6.55 i.	Budapest ny. p. u. é.	25	9.45				
1.47	10.30 é.	Ruttká	i.	5.59	2.45	1.33	12.24 é.	Zsolna	i.	3.46	3.14		
—	5.55	"	Breslau	"	10.05	6.10	10.35	5.55	"	Breslau	"	10.05	6.10
—	11.22	"	Berlin (Frdrstr.)	"	4.39	11.31	5.26	11.21	"	Berlin (Frdrstr.)	"	4.39	11.31